

Naročnina mesečno
23 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2030, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 ir
(0.549 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Odgovor

Ob velikem narastku centurmovih glasov v Nemčiji smo napisali 17. t. m. pod naslovom »Centrum docet« članek, ki, popolnoma abstrahirajoč od konkretnih razmer v Jugoslaviji, ugotavlja tri stvari:

1. fakt, da se je centrum kot stranka, osno-
vana na katoliškem religioznem etosu, sredi naj-
strastnejše borbe ekstremistov na desni in na levi
odini rešil iz brodomala tako zvanih meščanskih
strank, pa da je še znatno narasel;

2. razlago tega fakta, da namreč morejo v
sedanji krizi Evrope in vse zapadne kulture obva-
rovati državo razsula in jo okrepiti samo stranke,
ki temeljijo na religioznem svetovnem in etičnem
nazoru, ki v ideji določenega in enotnega duhov-
nega reda vse državljane, naj pripadajo temu ali
onemu plemenu, konfesiji ali stanu, med seboj mo-
ralno veže v najtrdnjejšo enoto;

3. načelo, ki vse to utemeljuje: da je namreč
katoličanstvo vesoljnost krščanske metafizične in
etične resnice; da le taka vesoljnost krščanske me-
tafizične in etične resnice življenje kulturnega na-
roda in države najgloblje fundira, kar naravno lju-
bezen do lastnega rodu in državne skupnosti povzdi-
guje v kategorični imperativ božje postave; da zato
katoličani svoj nazor o javnem in kulturnem
življenju naroda in države utemeljujejo slej-
koprej na katoličanstvu.

Zaradi popolne jasnosti smo potem v svojem
članku še ugotovili, da je trditev, da stranke na
taki religiozno-etični podlagi narodno in državno
skupnost razdvajajo, predsodek liberalne šole, ki
nima pojma ne o krščanstvu ne o katoličanstvu.

Te naše ugotovitve, ki so za vsakega pravega
katoličana samoočisti umevne resnice krščanskega
moralnega reda brez ozira na kakršnekoli razmere,
niso ugajale »Jutru«, bodisi da jih ni razumelo ali
ni razumeti hotelo. Zato se je jedro potrudilo, da
našemu članku da tisti smisel, ki je potreben, da
nas označi kot — nasprotnike ideji, ki so izražene
v kraljevem manifestu od januarja 1929 in v vlad-
nih deklaracijah, ki so mu sledile, ker se je v teh
izjavah vlada odločno izrekla zoper vsako versko
in plemensko stranko; sploh zoper vsako politično
organizacijo naroda, ki bi slonela na programih,
kateri vsebujejo kralj novega razdvajanja; mi pa da
postavljamo verske razlike pred nacionalne inte-
rese; sploh da smo ostali stari nepopolniji kler-
ikalci.

Zato smo primorani ugotoviti k našemu članku
še sledeče:

da naša čisto načelna izvajanja, ako se prak-
tično primenijo k aktualnemu političnemu polo-
žaju v naši državi, v ničemer ne nasprotujejo ome-
njenim izjavam, v kolikor se nanašajo na problem,
katerega smo v svojem članku »Centrum docet«
obravnavali. Ali mar, tako vprašamo avtorja »Jutro-
vega« članka, nacionalni državni zaviselci sedanje
vlade ne temelji na religioznem etičnem svetov-
nem nazoru? Mi smo prepričani, da noben poli-
tičen zavisel v naši državi v sedanjih razmerah,
ki terjajo fundamentalno obnovo našega javnega
življenja, katere nujna potreba se naglašja baš od
strani sedanje vlade, ne more sloneti na ničemer
drugem kakor na krščanskem etosu, ki tudi faktično
na njem sloni narodno in državno življenje Jugoslo-
vanov onednakej. Potrebo take fundacije je sam
kralj kakor tudi gospod predsednik vlade ope-
tovano z vsem poudarkom naglašal. V svojem
članku pa nismo stali ničesar drugega ko da smo
to stališče naglašali izrecno kot katoličani v
prepričanju, da morejo danes vsako državo kulturne
Evrope najbolj utrditi le stranke ali pa stranka, »ki
temelji na religioznem svetovnem in etičnem na-
zoru, ki v ideji določenega in enotnega duhovnega
reda vse državljane, naj pripadajo temu ali onemu
plemenu, konfesiji ali stanu, med seboj moralno
veže v najtrdnjejšo enoto«. V čem tedaj vidi »Jutro-
ve« nasprotje med našim stališčem in političnim zavi-
sлом sedanega gospoda premiera v tem pogledu?

Gospod premier, ako se čitajo in razumejo
njegove izjave po njihovem duhu in v medsebojni
zvezi tako besed kakor vseh spremljajočih dogod-
kov našega najnovejšega državnega življenja,
izključuje take stranke, ki bi na podlagi konfe-
sionalnih razlik — in to je očitno mišljeno
pod »verskimi strankami« v vulgarnem pomenu be-
seade — narod in državo razdvajale in ločevale ter
tako oteževale njeno notranjo duhovno ter moralno
enotnost in nič tako naznatraj kakor na zunaj. Mi
pa smo že opetovano ugotovili, da stranke, kakršne
je centrum in kakor si jo zamišljamo onednakej tudi
mi, nikakor niso postavljene na ločujoč podlagi
verskih razlik ali konfesij, marveč narobe na vsa
plemena in vse pozitivne vere in
vse državljane ter stanove brez
razlike družijo in zedinjajoč kr-
ščanski religiozni etos. To je tudi
v ostalem najnotrajnejši smisel katoličanskega
svetovnega in etičnega nazora, kar že ime »katoli-
čiki«, to je: vesoljstveni, vseobjemajoči, vseposve-
žajoči in družijo, jasno pove. To in nič drugega je
mišljeno in je bilo vedno mišljeno, kadar katoli-
čani 20. stoletja govorijo o političnih strankah, v
katerih je mesta njihovem udejstvovanju v jav-
nem življenju. Zato taka stranka lahko združuje
v sebi katoličane in protestante in pravoslavne
pa celo nekrščanska verstva (judovstvo in islami),
če in v kolikor se njihov etos v nacionalnodržav-
nem pogledu in v pogledu na vse javno življe-
nje sploh strinja s krščanskim. V resnici centrum
tudi ima protestante kot svoje člane, med njegovimi
vodilci so pa tudi člani izraelskega veroizpoveda-
nja; tudi se centrum, da se izogne vsakemu napač-
nemu tolmačenju, izvirajočemu iz konfesionalnih in
filozofičnih predsodkov, ne imenuje »katoliška«
stranka in izrecno izključuje konfesionalno stališče
v smislu razdvajajočega principa.

Enako je naše stališče, kar bi moglo »Jutro«

Pilsudski ponudil Litvi Vilno?

Pogajanja med Poljsko in Litvo baje uspela — Poljska odstopi eno gubernijo — Litva dovoli Poljski pomorsko bazo

Varšava, 23. sept. r. Že več dni sem se sliši
posebno od strani nemškega časopisja, da se vršijo
tajna pogajanja med poljsko in litvsko vlado za
rešitev vseh spornih vprašanj, posebno pa Vilne.
»Berliner Tageblatt« je že pred sedmimi dnevi ve-
del za ta pogajanja, vendar se njegovemu poročilu
ni pripisovalo dosti verodostojnosti, ker sta si ravno
ob istem času poljska in litavska delegacija na za-
sedanju Društva narodov bili v laseh. Na zahtevo
litavskega delegata je politični oddelek odposlal celo
posebno komisijo na lice mesta, ki se je vrnila z
čupnim poročilom. Meja med Poljsko in Litvo da
je čisto mrtva in ljudstvo vseh polnega ukinja-
nja prometa preko meje od dne do dne vedno bolj
obubožano. Danes so se pa od avtoritativne
strani razširile vesti, ki potrjujejo obstoj tajnih
pogajanj. Nemški listi so sicer malo olepšali to
senzacionalno poročilo, vendar ostane resni-
no, da je brat maršala Pilsudskega imel več-
tedenske razgovore z nekim Adamas Wilimas-
som, in sicer v neposredni bližini poljskega
mesta Seini. Tudi maršal Pilsudski se je na-
hajal v sosesčini. Maršalov brat je ponudil Litvi

dva velika okraja bivše gubernije Suwalki ter
polovico mesta Vilne, tako da bi stolna cerkev
ostala na teritoriju Litve. Od Litve je pa za-
hteval kot odškodnino, da odstopi Poljski med
mestoma Memel in Nidden en kilometer
obrežja, kjer bi si Poljska izgradila pomorsko
oporišče za svoje brodovje. Adamas Wilimas,
tako se poroča iz Kovna, ni bil oficijelen delegat
Litve, vendar je litavska vlada vedela o pogajanjih
in jih posredno podpirala. Do danes niti poljska
niti litavska vlada niste dementirali te vesti, tako
da so domnevanja o istinitosti pogajanj dovoljena.
V Varšavi se bi sporazum navdušeno pozdravil,
ker desetletni konflikt z majhno državo že vsem pre-
seda in po mnenju Poljakov samih ne dela nikakor
čast državi, ki je na tem, da postane evropska
velesila.

Varšava, 23. sept. rr. Litavski presbiter po-
roča, da so vse vesti o pogajanjih med poljsko in
litvsko vlado glede pridelitve mesta Vilne, ne-
točne, ker Wilimas, ki je govoril v imenu Litve,
ni imel nikakega pooblastila od svoje vlade. Litav-
ska vlada bo že sama izbrala trenutek, ki se ji bo

zdel primeren, da sproži to vprašanje.

Zeneva, 23. sept. sn. V krogih Društva na-
rodov vesti o pogajanjih, ki bi se bila imela vršiti
med Litvsko in Poljsko, in sicer o tako perečem
vprašanju Vilne, niso zbudile nikakega začudenja.
Delegati, ki zahajajo na zasedanje Društva narodov,
so pretekla leta imeli nešteto prilik se sezna-
njati s tem vprašanjem. Bivši diktator Litve pro-
fesor Voldemaras, in najostrejši zagovornik litvan-
skih pravic nad mestom Vilno, je ostal še vsem v
spominu. Zadnji ponedeljek je prišlo v odseku za
politična vprašanja do ostrega spopada med dele-
gati Poljske in Litve, vendar so se takoj pojavili
pomirjevalni vplivi, posebno od strani angleške in
nemške delegacije, katere so podpirali posebno še
Francosi. Predsednik odbora Adaleci je istotako sku-
šal pregovoriti obe stranki, da se med seboj pobota-
tata. Poljska in litavska delegacija molčita, tako da
se ne da s sigurnostjo ugotoviti, kako daleč so po-
gajanja že dozorela in če obstoji upanje, da se bosta
obe državi sporazumeli. Vsekakor bi Društvo na-
rodov ta sporazum z velikim navdušenjem pozdra-
vilo.

Pred demisijo avstrijske vlade?

Sledila bo večja sprememba v ministerstvih

Dunaj, 23. sept. as. Predsedništvo krščansko-
socialne stranke je danes dopoldne poslušalo po-
ročilo načelnika stranke in podkanclerja Vaugoina,
sklepal pa bo šele zvečer o zaupnici Vaugoinu.
Sodi se, da bo dr. Schober jutri zvečnemu
predsedniku Miklasu predložil demisijo celo-
kupne vlade, da bo Miklas potem ponovno po-
veril dr. Schoberu sestavo kabineta, da bo več
izprememb v ministerstvih, vendar pa da tudi
ni izključeno, da bo Miklas v zadnji uri posku-
sil spravo med vojnim ministrom in podkan-
clerjem Vaugoinom in trgovskim ministrom
dr. Schusterjem, nakar bi sledila izprememba
v poljedelskem ministru. Na mesto krščan-
skega socialca Fedormayerja bi morda stopil
drug poljedelski strokovnjak iste stranke. Vau-
goin bi se zadovoljil s pojasnili nespornost
uma in bi dobil nadaljnje zadoščenje v odstopu
predsednika zveznih železnih Panhansa, ki je
itak že sklenjen. Kandidatura dr. Straffle pa
bi se najmanj odložila za dalj časa.

Krščanski socialci solidarni s podkanclerjem

Dunaj, 23. sept. as. Po dnevem referatu
podkanclerja Vaugoina v poslanskem klubu kr-
ščansko-socialne stranke je bila popoldne de-
bata, ki je trajala do 6 zvečer. Končala je s
tem, da je bila soglasno sklenjena objava, v
kateri se ugotavlja: Predsedništvo je z odo-
bravanjem vzelo na znanje poročilo načelnika
Vaugoina v vprašju zveznih železnice in v boju
proti neugodnim razmeram ter izjavlja soglas-
no, da bo podpiralo Vaugoina in mu ostalo zve-
sto. Kakor doznava Vaš dopisnik, je bil sprejet
ta sklep z upoštevanjem vseh mogočih konse-
kvenc. Ministrski svet je sklican na jutri ob 4
popoldne, vendar je mogoče, da bo dr. Schober
že prej sklenil eventuelne sklepe glede postop-
panja vlade in jih predložil kabinetu v odobri-
tev. Na vprašanje, ki je bilo postavljeno enemu
izmed voditeljev krščanskih socialistov, kako je
razumeti gornji sklep, se je odgovorilo: Krščan-
sko-socialni klub je s svojo izjavo odbržal po-
polno svobodo napram vladi. Položaj se je tako
poostiril, da je mogoč samo: ali — ali.

Razočarana Italija

Pogajanja s Francijo razbita — Angleške pomoči ni bilo ...

Pariz, 23. sept. as. »Echo de Paris« poroča
o napetosti v ženevskih pogajanjih glede francosko-
italijanske pomorske paritete, da je hotela Italija
enakost brodogovij izvesti samo za enote do 10.000
ton, dočim naj bi Francija za večje enote odbržala
prednost 150.000 ton. Razen tega bi odbržala Fran-
cija glede podmornic prednost, ki je Italija sedaj
ne more več prehiteti. Francija pa je te predloge
odklonila, ker bi bila ta premoč spričo popolnoma
zastarelih velikih ladij samo fiktivna. Razočaranje
Italije je tem večje, ker so mislili, da bo Francija
radi izida nemških volitev bolj pristopna. Angle-
ške pomoči ni bilo. Anglija bi kar rada videla, da
se pogajanja razbijejo, ker je Italija imenovala
precej visoko številko za skupno tonazo svojega
bodočega brodogovja, namreč okoli 630.000 ton. Tak-
tika Italije gre sedaj samo za tem, da bi pokazala
na Francijo kot ono državo, ki dela krivico, nakar
bi takoj prekinila pogajanja.

Spor med Mussolinijem in Grandijem

Pariz, 23. sept. as. Po ženevskem poročilu
lista »Paris Midic« se je v krogih Društva na-
rodov razširila govorica o težki notranji poli-
tični krizi v Italiji. Po teh vesteh je prišlo do
zelo globokega spora med Mussolinijem in
Grandijem, takoj ko se je Grandi vrnil iz Že-
neve, glede orientacije italijanske zunanje po-
litike, kar se bo najbrže že prihodnje dni po-
kazalo v kabinetni krizi. Mussolini, ki je očitaj
Grandiju, da je preveč pacifističen, ima namen
sam prevzeti portfelj za zunanje stvar.

Katastrofa francoskega ribiškega brodogovja

Pogrešajo nad 500 ladij — 52 ribičev utonilo

Pariz, 23. sept. AA. O priliki zadnjih stra-
hovitih viharjev, ki so divjali v Rokavskem pre-
livu, je zadela francosko atlantsko ribiško bro-
dogovje strahovita katastrofa. Doslej pogrešajo
še vedno 500 ribiških ladij. Kakor doslej znano
je izgubilo življenje pri zadnjih viharjih 52

ribičev. Število se bo še povečalo, ker pogre-
šajo veliko ljudi. Ob Atlantskem obrežju in v
Rokavskem prelivu križarijo francoske torpe-
dovke, ki iščejo pogrešane ladje. Ker leži nad
morjem gosta megla, je rešilna akcija silno
otežkočena. Ministrski svet bo stavil ponesre-
čenim na razpolago veliko podporo.

religiozni svetovni nazor, ki naše nacionalno in
državno jugoslovansko prepričanje pogloblja v
etične globine vesoljnega krščanstva? Saj si ne
moremo misliti, da bi »Jutro« hotelo reči, da smo
baš zato, ker smo katoličani, nenacionalni, proti-
državni ali vsaj nacionalno manj vredni. In da bi
zato morali prestat biti katoliki, če hočemo biti
v resnici nacionalni in državotvoren element, pa
sprejeti, recimo, svobodomiseln svetovni nazor.
Tega, mislimo, »Jutro« ni mislilo.

Če torej temu ni tako, če je krščanski religio-
zni etos, ki se ga držimo katoliki in v čemer se
strinjajo z nami vsa pozitivna verstva, sam po sebi
tvoren in po našem trdnem prepričanju v obče naj-
bolj tvoren element zdravega moralnega narodnega
življenja, edinstvo in odkritočrtnega državnega ču-
stvomstva, potem smo imeli mi popolnoma prav in
slonijo »Jutrove« konkluzije, bodisi da nas res ni
razumelo bodisi da nas je namenoma razumelo na-
pak, na enostavnem logičnem »proton psevdosuc«.

Ureditev položaja naših delavcev v Nemčiji

Belgrad, 23. sept. z. Iz uradnega pregleda
dela naših delavcev v Nemčiji in drugih državah
se vidi, da niso imeli naši delavci v Nemčiji istega
položaja, kakor ga imajo inozemski delavci pri nas,
in to zaradi tega, ker se delodajalci niso držali
konvencij, katere je sklenila naša država z Nemčijo.
v Franciji pa so bili naši delavci upoštevani, pred-
vsem poljedelski delavci, čeprav nimamo s Fran-
cijo nobenih konvencij. To vprašanje se bo zaradi
tega proučavalo na merodajnem mestu, predvsem,
kako bi se mogli mesto inozemskih delavcev za-
posliti domači, da ne bi bili prisiljeni iskati dela
v tujini.

Razpisana profesorska mesta

Sombor, 23. sept. u. Občinski odbor v Som-
boru je razpisal 5 profesorskih mest na mestni
trgovski akademiji in sicer za knjigovodstvo, za
politično in trgovsko računstvo, za kemijo in me-
haniko, za trgovino, mehaniko in obrtno ter kon-
kurzno pravo in za srbohrvatski jezik.

Imenovanja

Belgrad, 23. sept. m. Za davčne inspektorje v
II-1 so imenovani v zetski finančni direkciji v Pod-
gorici Josip Golob, doslej v II-2, v Ljubljani Franc
Starin, v Šmarju pri Jelšah Stepic Oton, v Novem
mestu Valentin Novak. Na državno srednjo tehnič-
no šolo v Sarajevu je imenovan za profesorja v I-8
g. Dušan Grabrijan.

Belgrad, 23. sept. m. Za uradnika občega od-
delka ljubljanske železniške direkcije je imenovan
Evgen Sila v II-3, za uradnika občega oddelka
istočam Rihard Batistič v II-3, Zvonimir Jelenič
v II-3, Ivan Nikeli, Ivan Košček, Marij Kuroti
in Oskar Kraup. Za uradnika postaje Zalog je
imenovan Josip Markić v II-3, za uradnika postaje
Travnik Ivan Jenko; za šefa železniške postaje
Turbe je imenovan g. Jurij Hrast.

Premeščenja

Belgrad, 23. sept. m. V prosvetni službi so
premeščeni: Gdč. Serafina Poljanec, profesorica, na
I. moško gimnazijo v Sarajevu, Maksimilijan Fre-
lih, za predmetnega učitelja v Vrhu, Gdč. Silva Vo-
gelnik za suplento v Mursko Soboti, Vinko Ber-
nik za suplenta v Kranj, Franc Ahlin za suplenta
v Kranj, Simon Milač za profesorja na žensko uč-
teljišče v Mariboru, Rudolf Drobne za suplenta na
gimnazijo v Mariboru, Vincenc Verlič v Kranj, M.
Prestar v Novo mesto, Rudolf Trobše v Maribor
in Simo Szilagy v Maribor.

Davek na poslovni promet

Belgrad, 23. sept. z. Radi vprašanja davka na
poslovni promet se bodo vršile v središčih bano-
vin konferenice, zaključki pa se bodo predložili
predsedniku vlade. Poslale se bodo resolucije, da se
vzame v pretes položaj banovinskih gospodarskih
organizacij radi tega važnega pravilnika.

Posojilo Jugoslavije in Romunije

Belgrad, 23. sept. z. Ob priliki zadnjega se-
stanka naše in romunske gospodarske delegacije,
je bilo sklenjeno, da se najame posojilo v Franciji,
ki bi se skupno porabilo za saniranje gospodarske
krize teh držav. Posojilo bi se investiralo za vse
panoge našega gospodarstva. To vprašanje, ki je
samo predlog, se bo naknadno reševalo, sklepi pa
se bodo predložili vladam obeh držav.

Iz »Službenih novin«

Belgrad, 23. sept. m. V »Službenih novinah«
je izšel zakon o spremembah in dopolnitvah
zakona o dobrovoljnih od dne 31. avgusta 1928,
nadalje zakon o upotrebi likvidacijske mase
bivše gospodarske poslovalnice železniške di-
rekcije v Ljubljani, nadalje se izšla pravila za
polaganje državnega strokovnega izpita urad-
nikov v resoru ministrstva za socialno politiko
in narodno zdravje.

Kitajska državljanska vojna

Peking, 23. sept. AA. Mandžurske čete pola-
goma zasledajo Peking. Doslej so zavzele nekatera
važna križišča. Drugi oddelki mandžurskih čet ko-
rakajo proti prelazu Nankov Paoingfu, kjer se
strategične točke v pokrajini Čihli. Medtem je pri-
šlo v Tientsin 8 vlakov s 15.000 mandžurskimi
vojniki.

Predsednik vlade v Zagrebu

Obisk sirotišča

na Josipovcu

Zagreb, 23. sept. AA. Davi ob 7 je predsednik vlade odšel na pokopališče, kjer je v arkadah ilirskih preporoditeljev kot buditeljev jugoslovanske misli položil prekrasen venec in počastil njihov spomin. Odtod se je napotil v razne humanitarne ustanove. Ob pol 9 je posestil sirotišče na Josipovcu, kjer se nahaja dečji dom in so prostori dečje zaštite. V spremstvu predsednika vlade je bil minister dr. Sršić in ban dr. Silović. Visoki gostje so se napotili najprej v prostore narodne zaštite, ki je osebnostno delo bana dr. Silovića in pokojnega dr. Basarička, ki ga je ban med svetovno vojno uvedel na tem polju kot svojega pomočnika. Ban je osebno tolmачil predsedniku notranjo ureditev narodne zaštite. Medtem so se zbrali na prostranem dvorišču akademiki, ki imajo v depandansi sirotišča svoj dijaški dom. Ko jih je predsednik vlade opazil, je pristopil k njim in jih zaščitil o njihovih socialnih in dijaških potrebah. Predsednik vlade je obljubil, da bo storil, kar bo mogel.

Pri vstopu v sirotišče je sprejel predsednika vlade ravatelj Lepee. Po hodnikih so bile razvrščene sirote, ki so pozdravile predsednika vlade z mahanjem jugoslovanskih zastav. Deča je zaklicala trikratni živel! Nato ga je

pozdravil ravatelj Lepee in se mu zahvalil za poset malim sirotam. Nato je prosil ravatelj predsednika vlade, naj bi kraljevska vlada posvetila svojo pozornost zavodu, da bi mogli iz mladili siet nastati dobri in samostojni državljani. Predsednik vlade se je toplo zahvalil za prisrčen sprejem in obljubil, da bo vlada storila kolikor bo v njenih močeh. Dve mali dekletci sta izročili predsedniku vlade šop cvetja in zapeli prirodno pesmico. Odtod se je predsednik vlade napotil v gornje nadstropje in si ogledal spalnice, igralnice, delavnice in učilnice. Največ so ga zanimala ročna dela. Tu mu je ravatelj zavoda izročil v dar rdečo škatljico za cigarete in cigare. V zahvalo je predsednik vlade izročil zavodu denarno darilo, ki se naj uporabi za dečje izlete.

Sprejem deputacij

Zagreb, 23. sept. AA. Danes dopoldne je general Peter Živković sprejel nad 50 odposlancev. Predsednik vlade je sprejemal v banskih prostorih. General Živković je sprejel med drugim rektorja in profesorje zagrebske univerze, predsednika akademske menze in dijaškega doma, uradnike in šefe oddelkov raznih državnih uradov in skupno deputacijo gospodarstvenikov, ki mu jo je predstavil predsednik trgovske zbornice dr. Milan Vrbanić. Predsednik vlade se je najprej zahvalil dr. Vrbaniću za pozdrav, nato izjavil, da ni treba dvomiti v

pravo skrb sedanje vlade, ki bo storila vse, kar zahteva gospodarstvo, ki pa obenem zahteva in pričakuje sodelovanje gospodarstvenikov. Predsednik vlade je nato sprejel predsednika jugoslovanske akademije, zastopnike društva občinskih uradnikov, zastopnike SUZORA, zastopnike Sokola itd. Sprejemi so trajali do 12.

Odhod v Beograd

Opoldne se je napotil s svojim spremstvom v hotel »Esplanade«, kjer je ostal nekaj časa. Odtod je odšel na postajo. Na trgu pred kolodvorom in na peronu se je medtem zbrala ogromna množica ljudi. Bilo je mnogo zastav in godb. Ko je prispel predsednik vlade z ministri in banom pred kolodvor, je množica priredila generalu Živkoviću navdušene ovacije. Godba je igrala narodne pesmi. Predsednik je šel skozi čakalnico I. razreda, ki je bila okrašena z zelenjem in cvetjem in s preprogami. Predsednik vlade je segal odličnikom v roke in se jim zahvaljeval za njihove pozdrave. Mlado dekletce mu je pri tej priliki izročilo šop cvetja in deklariralo prigodno pesmico. Množice so medtem prirejale generalu Živkoviću neprestane ovacije. Predsednik vlade je z nekaterimi ministri in z banom ter z načelnikom zagrebskega mesta dr. Skuljem in z divizijskim generalom Stojšićem odšel v svoj voz. Ob 13.20 je predsednik vlade med burnimi ovacijami odpotoval iz Zagreba.

Tudi Anglije nervozna radi Hitlerja

London, 23. sept. or. Akoravno mnogo manj prizadeta radi izida nemških volitev kot pa druge evropske države, vendar je tudi Anglija zelo občutljiva posledice zmage nacionalistov v Nemčiji. Tukajšnje časopise je še vedno polno zanimivih poročil iz Nemčije, ki se vsa tičejo nacionalistov ali pa njihovega voditelja Hitlerja. Po nekaterih listih se je udomačila stalna rubrika o »stories about Hitler«, o zgodbinah o Hitlerju; tako se lahko dnevno bere v »Standardu« ali v velikih dnevnikih kot so »Daily Mail« ali »Daily Express«, kako se nacionalisti pripravljajo na notranjo državljansko vojno, kako se ždi selijo iz večjih mest in celo v inozemstvo. Učinek tega sistematičnega pisanja se je moral neizogibno pokazati tudi na borzi in v političnih krogih. Tako se je zapazilo, da so nemški papirji, ki notirajo na tukajšnji borzi, zadnje dni občutno padli. Indeks, ki ga vsak dan izdaja londonska borza, javlja, da je skupna vrednost nemških vrednostnih papirjev padla od 110.37 na 98.68. Isto se je moglo konstatirati glede Youngovih posojilnih deležev. Ti papirji so padli v teku osmih dni od 86.75 na 82.5 od sto. Nemške industrijske obligacije pa so padle v istem času v splošni vrednosti od 101.99 na 95.54. K temu ni treba pristavljati nobenega komentara.

Kljub vsemu prikrivanju se lahko reče, da je nastala na londonski borzi prava panika. Medase je vse trudilo znebiti se nemških papirjev. Osebito je razburilo duhovno dejstvo, da je Youngovo posojilo izgubilo vsako privlačno silo. Youngovo posojilo temelji na politični zanesljivosti Nemčije. Tukajšnji vladni krogi so sicer poskušali vplivati pomirjevalno in so tudi izdajali tozadevne komunikacije, vendar se je čutilo, da niso prišli od srca. Kako more najbolj pacifistična vlada braniti Nemčijo, ki po izpraznitvi Porenja pošlje v državni zbor tako velikansko število poslancev, ki imajo samo en cilj in eno voljo, da porušijo vse, kar je ustvarila mirova konferenca. »Financial Times«, kojega stiki s finančnim ministrom so znani, piše, da sicer ni nobenega povoda za angleške gospodarske kroge, da se radi nemških volitev vznemirjajo, ker bi politični nemiri v Nemčiji imeli za posledico, da bi se takoj ves inozemski kapital potegnil iz Nemčije. To bi povzročilo gospodarsko katastrofo, česar pa tudi nacionalisti ne morejo želeli. Vsak se zaveda, da je tudi to pomirjevanje prisiljeno, in da bo Nemčija morala dati bolj konkretno garancijo za mir, če bo hotela na inozemskih trgih obdržati zaupanje, ki ga je uživala.

Hindenburg zaupa nemškemu geniju

Berlin, 23. sept. AA. Danes zvečer je bil izdan komunik, da so razni zastopniki severnoameriškega časopisa naprosili predsednika Hindenburga, naj poda svoje mnenje o alarmističnih vestih, ki so se razširile v zadnjih dneh o Nemčiji v ameriškem časopisu. Kakor običajno predsednik ni na to vprašanje odgovoril naravnost. V večerjem razgovoru s kanclerjem je predsednik pooblašil slednjega, da izjavi, da ni najmanjše nevarnosti za državni prevrat v Nemčiji. Vlada razpolaga z dovoljno močjo, da ohrani mir in potlači eventualne nemire v najkrajšem času. Nadalje je predsednik izjavil kanclerju, da v polni meri odobrava sklep ministrskega sveta, da se v interesu gospodarstva in nemškega ljudstva izvedejo čimprej gospodarske in politične reforme. Predsednik zaupa zdravemu razumu naroda in pričakuje, da bo kljub težavni zunanji in notranji politični situaciji nemške države možno, da se do konca izpelje v okviru sedanje ustave veliki reformni načrt za gospodarsko povzdigo Nemčije.

Dr. Marx o Nemčiji

Pariz, 23. sept. av. V »Excelsioru« je objavljen intervju bivšega nemškega državnega kanclerja dr. Marxa, ki navaja, da stoji opoziciji 13.5 milijonov se vedno 22.5 milijonov drugih volivcev nasproti, ki branijo državo in njene naprave. Nemška republika ni v nevarnosti. Državna bramba in policija sta popolnoma zagotovljeni in bosta lahko preprečili vsak državni puč, naj pride od katerekoli strani. Tudi oseba Hindenburga je največje jamstvo proti vsakemu presenečenju.

Brezposelnost narašča

London, 23. septembra. AA. Število brezposelnih 15. septembra je znašalo 2.103.413, to je 36.158 manj kot prejšnji teden in 955.894 več kot lani v istem času.

Dunajski vremenski napoved. Severne Alpe: počasno zboljšanje vremena, ponekod bodo še padavine. Južne Alpe: precej jasno vreme, ponekod hladno.

Italija bi rada izzvala Jugoslavijo

»Vso Evropo zadeva, kako se s Slovenci postopa v Italiji«
Silno ogorčenje na Češkoslovaškem proti pisanju ital. časopisja

»Slovenski Denik«, slovaški list v Bratislavi, piše dne 18. septembra, da počasi počenja v Jugoslaviji vznemirjenje, ki ga je izzvala strašna eksekucija v Trstu. Prišlo je samo do malih demonstracij, ki niso dale italijanskemu poslaniku povoda za kakšne korake. Široka javnost se je vzdržala vseh javnih protitalijanskih manifestacij, da ne bi otežila položaja vladi generala Živkovića. Največje zadoščenje za vse Jugoslovane je pisanje evropskega časopisja. Tudi oni časopisje, ki Jugoslaviji ni ravno naklonjeno, se pri tej priliki toplo zavzema za hudo trpeče Slovence in Hrvatse na Primorskem. Velika radost vlada v Jugoslaviji zaradi pisanja češkoslovaškega časopisja, ki je ponovno potrdilo staro prijateljstvo med Čehoslovaki in Jugoslovani. Ta eksekucija, ki je napravila Italiji v Evropi zelo veliko škodo, je navadno izzivanje, s katerim je želela Italija izzvati konflikt za vsako ceno. V kratkem bodo v Rimu sodili še drugim žrtvam strašnega fašističnega terorja in verjetno je, da bodo nekateri ponovno obsojeni na smrt. V Jugoslaviji so že pripravljani na to možnost, vendar pa to ne bo Jugoslavije zavedlo, da bi zapustila svojega sedanjega združanja. To, kar dela Italija s slovensko manjšino, ni samo stvar Jugoslavije, temveč je to stvar vse kulture Evrope, ki mora napraviti konec fašističnemu divjaštvu.

Praga, 23. sept. av. Češki listi se nadalje pišejo o članku »Popolo d'Italia« o katastrofi »Karadjordja«. »Venkov« obsoja, da so fašistični listi ravno to žalostno katastrofo smatrali za povod, da pušjejo češki in poljski narod in spomin smrtnih žrtev na »Karadjordju«. List dostavlja: »Kaj bi pač rekli Italijani, če bi kdo katastrofo italijanskega parnika »Princesinja Mafalda« uporabil za bolj upravičeno kritiko fašističnega reda?« Oficialni list češkoslovaškega sokolstva »Sokolski vestnik« odgovarja »Popolo d'Italia«: »Morilec Slovencev niso nasled-

niki ponosnega Rima in Garibaldijevega naroda. Oni so nasledniki divjih barbarov, ki so preplavili Italijo in stirmoglavili rimski imperij, potomci umazanih barbarov iz obrečnih močvirij in pragozdov takrat še nekulturne Italije. Umiti so, frizirani in morda tudi parfimirani, toda nekulturni in nebrzdani moderni barbari. Ne, naša mladostna ljubav, mlada Italija, ni mogla niti vzgajati, niti roditi takih otrok.«

Odbor češkoslovaškega Sokola se bo jutri sestel, da se posvetuje o korakih, ki jih je treba storiti proti »Popolo d'Italia«. Član odbora dr. Karel Zaborik, ki je bil sam na »Karadjordju«, je pozval vse priče katastrofe, naj mu takoj pošljejo svoja poročila o katastrofi, kaj je bilo prej in kaj potem, da bo poročila predložil odboru, kateri bo potem zahteval razsodbo pri mednarodnem razsodišču.

Praga, 23. sept. Vse časopise zavrača žalitve, češ, da so češkoslovaški Sokoli in oficirji ter posadka »Karadjordja« povzročili katastrofo v Pašmanskem prelivu. Nasprotno je res, da so bili vsi popolnoma trezni. Listi priobčujejo poročila očitve s »Karadjordja«, ki potrjujejo, da so oficirji in mornarji »Karadjordja« pošteno vršili svojo službo in da je bil sprejem na »Morosiniju« nedostojen in tak, kakor se postopa z razbojniki.

Praga, 23. sept. »Narodni listi« priobčujejo intervju z znanim češkoslovaškim prirediteljem dr. Zahorskim, ki izjavlja, da je bil na »Karadjordju« v trenutku katastrofe in pravi, da se je moral čuditi hrabrosti »Karadjordjeve« posadke. Nič ne bil pijan. Vsa hvala pa gre kapetanu Prodanu, ki ni dovolil, da bi prišlo do katastrofe in da bi se »Karadjordje« pogreznil.

Dr. Marinković o nar. manjšinah

Zeneva, 23. sept. AA. Jugoslovanski zunanji minister Marinković je imel na večerajšnji seji šeste komisije DN sledeči govor: V prvem delu razprave so predstavniki držav, ki so podpisale manjšinsko pogodbo, jasno raztolmačili svoje stališče in gledišče. Jaz sem si pridržal pravico, da ponovno spregovorim, če bi razprava prišla iz tira, ki je bil prvotno odrejen. Do tega je prišlo radi intervencije nemške delegacije. Ker se mi zdi, da naše stališče niso vsi pravilno razumeli, ga bom ponovno razložil. Reči hočem jasneje, kar sem prej povedal: da je namreč naše stališče, da pogodbe o narodnih manjšinah niti plenim niti komisije na osnovi člena 14 te pogodbe, ki smo jo tudi mi podpisali, ne morejo v ničemer menjati brez pristanka držav podpisnic. To pove pogodba sama, posebno pa še člen 11 konvencije, ki smo jo podpisali. Tu je predvidena garancija DN in tu je odredeno, kako se bo vršilo postopanje, slednjič pa tudi to, da ničesar ne more biti spremenjenega brez pristanka podpisnikov. Ker pa imamo izkustvo v tem vprašanju, se je izjavila naša država tedaj pripravljeno, da podpiše pogodbo z dne 10. septembra in jo je v decembru tudi podpisala, samo zato, ker je prejela pismo od predsednika sveta DN, da gre za pravna in ne za politična vprašanja in da je s tem zagarantirano postopanje, kakor je bilo dogovorjeno. Prečitam vam pasus tega pisma: akoravno to jasno pove člen 11, bo pismo to še jasneje povedalo. Iz člena 11 izhaja, da svet stoji v akciji samo na prošnjo kakke države, zastopane v svetu, sicer pa ne. Kar se tiče pravne prirode sporov ima vrhovni svet čast to pravno stran naglasiti. V ostalem je to jasno označeno s tem, da vsi spori gredo pred mednarodno razsodišče v Haagu, to je pred sodni, ne pa politični forum. Gospodje, jasno je na podlagi tega, da ni mogoče spremeniti procedure brez našega pristanka. Svet in tajništvo DN, katerima se sedaj očita, da nista postopala dovolj vestno, sta ravnala popolnoma pravi-

vilno. Mi smo pa vendar sprejeli to novo proceduro, ker smo iskreno pripravljani spoštovati pravice manjšin, vendar pa to ne znači, da smo pripravljani pristati na unilateralne spremembe.

Gospodje! Jaz bom istočasno kratko in jasno pokazal, zakaj je moji vladi nemogoče sprejeti sprememb procedure. Padla je beseda, da javno mišljenje nekih narodov sili k tej spremembi. Naglasil sem, da so države, ki so podpisale pogodbo, v neki meri v vezanem položaju in da radi tega nimajo v tem oziru vse pravice. Zato odklanjam vsako spremembo vse do tedaj, dokler druge države, ki nimajo obvez v vprašanju manjšin, ne prevzamejo prav take obveze. Kar se tiče momenta javnega mišljenja, je javno mišljenje politični faktor in mi ne bomo dopustili, da bi igrali politični momenti v tem vprašanju kakršnokoli vlogo. Pa četudi je g. Koch-Weser naglasil tezo, da bo naše stališče pogorelo, nam preostaja sodišče v Haagu, na katero ne bodo vplivali politični momenti. Z nemške strani se je zahtevalo, da naj tajništvo sveta DN objavlja priizbe, ki jih dobiva od narodnih manjšin; radi neobjave se je njegovo delo kritiziralo. S tem se je vršila kritika nad tajništvom in svetom DN, toda tu ne gre za priizbe, ker v priizbah se rabijo večših izrazi, ki bi se mogli nepovoljno tolmачiti in uporabljati v agitacijo, temveč gre za nemško propagando, v katero svrhu naj bi se uporabile priizbe. Če meni kot ministru zunanjih zadev tajništvo DN dostavi tak spis, kaj naj naredim? Mislim, da bi bil vsak užaljen, če bi na tako priizbo odgovarjal, kajti DN je pristojno društvo in ljudje, ki se nanj obračajo, naj bodo tudi pristojni. Mi ne bomo nikoli pristali, da bi bilo DN ono, ki bi take spise razširjalo. Zato smatram kritiko g. Koch-Weserja za popolnoma neopravičeno. Zato smatram za svojo dolžnost, da branim v tem oziru tajništvo in svet Društva narodov.

Prva seja evropske komisije

Določen je delovni program

Zeneva, 23. sept. p. Danes predpoldne so se sestali Briand, Henderson in Curtius, da razpravljajo o nadaljnjih usodi Paneevrope.

Zeneva, 23. sept. av. Današnja prva seja evropske komisije v Društvu narodov je trajala komaj pol ure. Na predlog angleškega zun. ministra Hendersona je bil izvoljen za predsednika Briand do časa, ko se bo poročilo komisije predložilo plenarnemu zasedanju Društva narodov. Briand je predlagal, da naj bi sir Erik Drumond vodil tajniške posle komisije. Po izvolitvi je Briand kratko

izjavil, da ima komisija zelo važno nalogo. Spisi evropske komisije se bodo zelo pomnožili s spisi konference Društva narodov, ki je predvidena za november v svrhu uveljavljanja trgovinskih konvencij od 2. marca 1930. Ta konferenca ima tudi nalogo, proučevati program za bodoča gospodarska pogajanja Društva narodov. Vsaka evropska država naj bo v tej komisiji zastopana po svojem članu in njegovem namestniku. Prihodnja seja komisije bo v Zenevi ob priliki prihodnjega zasedanja Društva narodov leta 1931. Današnja seja ni bila javna. Udeležili so se vsi prvi člani 27 držav.

Zaščita narodnih manjšin

Zeneva, septembra.

Pakt Društva narodov predvideva v tretjem členu, da se sme občni zbor Društva narodov pečati z vsemi vprašanji, ki merodajno vplivajo na vzdrževanje svetovnega mira. Politični oddelk Društva narodov je dobil posebno, tako zvano šesto sekcijo, ki se posebej peča s pritožbami narodnih manjšin. Ako šesta sekcija, oziroma nalašč v to svrhu ustanovljena komisija treh, smatra, da spada vloga kakšne narodne manjšine v kategorijo zadev, o katerih govori člen 3, potem je njena naloga, da predmet preda v razpravo občenemu zboru. Odbor treh pa samostojno odločuje o tem, če je vloga narodne manjšine po vsebini ali po obliki sprejemljiva. Ako ni sprejemljiva, potem je generalni tajnik Društva narodov vrne odpošiljatelju s pripombo, pod katerimi pogoji bo pritožba postala sprejemljiva. To so določbe, katere je sprejel občni zbor Društva narodov na svojem rednem zasedanju v Madridu dne 13. junija 1929, in katere so podpisale prizadete države. Med prizadete države pa se štejejo samo tako zvane nasledstvene države, to so Jugoslavija, Češkoslovaška, Avstrija, Rumunija, Madžarska, Poljska. Te države so obnele s mirovnimi pogodbami prevzele tudi gotove obveznosti napram narodnim manjšinam, vse druge pa, četudi imajo narodne manjšine na svojem teritoriju, teh obveznosti nimajo; pritožbe, ki bi od njihovih narodnih manjšin prišle v roke šeste sekcije Društva narodov, niso sprejemljive.

Prvi je bil rajni Stresemann, ki je leta 1928, na zasedanju v Laganu sprožil manjšinsko vprašanje in ga hotel razširiti na dvojen način: prvi je zahteval, da morajo vse države članice DN prevzeti obveznosti, ki jih imajo samo nasledstvene države, drugi pa je zahteval, da se pri političnem oddelku DN ustanovi stalna manjšinska komisija, ki bi vse pritožbe, neglede na njih izvor ali vsebino sprejemala, proučevala in prinašala pred plenem občnega zbora. Od tega dne naprej je manjšinsko vprašanje stalno na dnevnem redu vsakega zasedanja in tvori tudi na letošnjem zasedanju skoroda najvažnejšo točko razprave.

Kakor obe leti poprej, tako si nasprotujeta tudi letos dve tezi: ena ki zahteva, da se manjšinski problem kot tak vključi v kompetenco Društva narodov in to brez ozira na to, da li so manjšine v kakšni nasledstveni državi ali ne, ter da se manjšinam dajo večje in močnejše možnosti, da uveljavijo svoje pritožbe pred Društvom narodov. Druga teza, tej nasprotna, pa trdi, da one države, ki so že obtežene z obveznostmi napram narodnostnim manjšinam, ne bodo sprejele kakšnih sprememb ali kakšnih novih dolžnosti razen v slučaju, da to storišče prostovoljno in pod pogojem, da se dolžnosti napram manjšinam naložijo tudi državam, katere jih do sedaj niso nosile.

Prvo mnenje zastopajo Nemci, ki so po svojem zastopniku Koch-Weserju jasno povedali, da hočejo priskrbeti svojim manjšinam na Poljskem in v Italiji pravico, da se bodo smele vedno in redno pritoževati v Zenevo. Nemškemu mnenju se je pridružil zastopnik Avstrije Leitmayr, ki je brez dvoma imel pred očmi Nemce v Burgenlandu, na Češkem in v Jugoslaviji in popolnoma pozabil na slovensko manjšino na Koroskem, nadalje grof Apponyi v imenu Madžarske, ki porabi vsako priliko na mednarodnih sestankih v madžarske revizionistične namene. Na velikih začudenje vseh se je pojavil v nemškem strelskem jarku tudi Skipetar, zastopnik Albanije, ki je brezvoljno meril na albanske manjšine v Jugoslaviji.

Ta velikopotezna in usmerjena ofenziva Nemcev je izzvala ravnotako strmen odpor od strani nasledstvenih držav, ki so čutile, da se pod krinko skrbi za narodne manjšine skrivajo čisto drugi nameni, naperjeni proti mejam, ki so jih začrtale mirovne pogodbe. Jugoslovanski zunanji minister dr. Marinković je rezimiral neovrgljivo stališče nasledstvenih držav v vprašanju narodnih manjšin ter izpovedal, da nasledstvene države hočejo lojalno izpolnjevati dolžnosti, katere so prevzele, da so pripravljene sprejeti tudi širšo debato, če se bo raztegnila na vse države, in da proti svoji volji ne bodo sprejele nobenih novih obveznosti, četudi bi jih občni zbor DN pod pritiskom razmer zapovedal. Izjava dr. Marinkovića je v popolnem skladu z njo, katero so nasledstvene države poslane v Zenevo dne 13. junija 1929 in ki se glasi »da sprejemo priporočila Sveta Društva narodov v kolikor so v skladu s prejšnjimi obveznostmi in da se mora vsaka sprememba v proceduri, ki je predvidena za pritožbe narodnih manjšin, podvreči predhodnemu odobrenju interesiranih držav. Tako se je posrečilo odbiti os nemške ofenzive, ki je imela nalogo, ustvariti v Zenevi neko stalno institucijo, katero bi Nemci in Madžari izrabljali v svoje propagandne namene, katere bi se pa nasledstvene države ne mogle posluževati, da zahtevajo zaščito svojih manjšin recimo v Italiji ali v Nemčiji sami.

Mi moramo konstatirati, da sedanje zasedanje ni prineslo nič novega. Pojavili so se stari apetiti, ki hočejo manjšinsko vprašanje izrabljati v politične svrhe. To ni baza za rešitev tega tako važnega vprašanja. In dokler DN ali kakšna druga podobna institucija ne bo pokazala resne volje, definirati pravice narodnih manjšin, ki so nedotakljive in katere mora vsak član Društva narodov spoštovati kot svete, tako dolgo bo manjšinski problem ostal odprt in bo služil k večjemu kot sredstvo, da nezadovoljne države maskirajo svoje politične cilje.

Nam je ljubo, da je ravno naš zunanji minister v vprašanju manjšin zavzel tako odločno stališče in da je poudaril, da se Jugoslavija ne boji te debate, pogojno seveda da bodo tudi države, ki do sedaj niso napram svojim manjšinam nosile nikakih obveznosti, prevzele ista bremena.

Nedavno je francoski dnevnik »Le Journal«, ko je govoril o tragediji v Trstu, zapisal, da obstoji rešitev narodne manjšine v tem, da najprej pokaže svojo lojalnost napram državi, v kateri živi, in da pridejo pravice šele potem. Po našem mnenju, ki sloni na krščanski morali, isti za življenje posameznika kakor za življenje narodov, pa obstoji skupina pravice, ki so božjeje pravnege izvora, katere nobeno pozitivno človeško pravo ne sme zanikati. Kadar se bo DN, oziroma vsak posamezni član te mednarodne institucije zavedal te neminljive resnice, šele potem je kaj upanja, da se bodo narodne manjšine dejansko zaščitile. Dotlej pa bodo ostale kocke v rokah mednarodne politike in njenih intrig.

Številna odlikovanja v železniški službi

Ljubljana, 23. sept. Danes se je v slavnostni dvorani ljubljanske železniške direkcije izvršilo odlikovanje mnogostevnih železniških uslužbencev. Odlikovanja reda sv. Save za uradnike na prosti in vse zlate in srebrne kolajne so bile izročene navzočim načelnikom, šefom službe, sekcij in kurilnice, da jih izroče odtikovancem, njim samim in lepemu številu višjih uradnikov centrale, vsega 88 komadov reda sv. Save, je izročil osebno direktor dr. Borko, ki je imel svečanosti primeren nagovor. V imenu odlikovanih se je zahvalil inž. Müller-Petrič. Ob tej priliki je bila odposlana prometnemu ministru inž. Radivojeviću posebna brzolavka.